

עפ"ת 54652/10/19 - ליאור אמרה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 54652-10-19 אמרה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 371169/2014

בפני כבוד השופט אברהים בולוס
מערער ליאור אמרה ע"י ב"כ עוה"ד ראפת אסדי
נגד מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה-פלילי
משיבה

פסק דין

ערעור על הכרעת הדין של בית משפט לתעבורה בחיפה שניתנה בת"ד 5452-05-16, מיום 20.5.19 (להלן: **הכרעת הדין**).

החלטתי לקבל את הערעור ולזכות המערער מכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום - להלן אנמק.

רקע וההליכים

1. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 15.8.15 המערער נהג באופנוע ברח' העצמאות בעיר חיפה. המערער נהג ברשלנות בכך שנסע על המדרכה שלא לשם חצייתה וכתוצאה מכך התנגש עם חזית האופנוע בדלת ימנית אחורית של רכב פרטי שנסע משמאלו בכיוון נסיעת המערער, ואשר פנה ימינה כדי להיכנס לחניה (להלן: **הרכב**).

עוד צוין בכתב האישום, כי רשלנות המערער באה לידי ביטוי בכך שנהג באופנוע על המדרכה שלא לשם חצייתה, דבר שגרם לקרות התאונה.

כתוצאה מהתאונה נחבל נהג הרכב המעורב וכן נגרמו חבלות של ממש לרוכב אשר נסע עם המערער באופנוע הכוללים שברים רבים בפניו, ניתוח ואשפוז למשך 10 ימים, כן נגרמו נזקים לכלי הרכב המעורבים.

2. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה על מדרכה (שלא לשם חצייתה) לפי תקנה

עמוד 1

38(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: **התקנות**); נהיגה רשלנית לפי סעיף 2(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: **הפקודה**); התנהגות הגורמת נזק לפי תקנה 21(ב) (2) לתקנות וגרימת חבלה של ממש לפי סעיף 38(3) לפקודה.

3. המערער כפר במיחוס לו בכתב האישום והודה בעצם הנהיגה וקרות התאונה. המערער טען כי הוא נסע בנתיב הימני בכביש והרכב, אשר נסע בנתיב השמאלי, הוא שסטה ימינה במהירות לתוך חניה בצד הימני של הכביש, חסם את מסלול נסיעתו וגרם להתנגשות. בעקבות עמדה זו התקיימו דיונים שבגדרם נשמעו ראיות הצדדים ולאחר מכן ניתנה הכרעת הדין.

הכרעת הדין

4. את הכרעת דינו ביהמ"ש קמא פתח בצינו, כי אין כל מחלוקת לגבי נהיגת המערער באופנוע וקרות התאונה.
5. לאחר סקירה מקיפה לכלל הראיות והעדויות ביהמ"ש קמא קבע בזו הלשון: "בחינת העדויות השונות, כפי שנעשתה לעיל, מעלה כי לא קיימת כל עדות שראתה את הנאשם נוסע על המדרכה, בניגוד לטענת המאשימה, ועל כן מצאתי כי קיים ספק בעניין זה והחלטתי לזכות את הנאשם מעבירה זו." (פס' 38 להכרעת הדין).
6. למרות האמור, ביהמ"ש קמא הוסיף וקבע, כי עקב התרשמותו החיובית מנהג הרכב כי בחן היטב את הכביש לפני פנייתו ימינה ולא ראה את האופנוע, הגם שאת פנייתו עשה במהירות נמוכה והוא נסע בנתיב הימני כך שלא מדובר בסטייה מנתיב. כן ביהמ"ש קמא מצא כי המערער נהג באופנוע במהירות של 50-60 קמ"ש והבחין ברכב בפתאומית מבצע פנייה ימינה, אזי קבע כי התאונה נגרמה: "מאי שמירה על מהירות, המתאימה לתנאי הדרך, מצידו של הנאשם. מהירות של 50-60 קמ"ש בכביש עירוני, כאשר הנאשם הבחין ברכב המעורב המנסה להיכנס לחנייה, הינה מהירות בלתי סבירה ביחס לתנאי הדרך. על הנאשם היה להפחית את מהירותו כאשר הבחין בכך ולאפשר לרכב המעורב להיכנס לחנייה בצורה בטוחה, וכך התאונה הייתה נמנעת." (פס' 39 להכרעת הדין).
7. ביהמ"ש קמא גם הוסיף, כי: "נהיגתו של הנאשם ללא ביטוח וכשהוא מרכיב על האופנוע נוסע נוסף, בניגוד לחוק, ובצירוף קביעתי כי נסע במהירות בלתי סבירה ביחס לתנאי הדרך, מגבשים יחד את רשלנותו של הנאשם." (פס' 41 להכרעת הדין).
8. מכל אלה, ביהמ"ש קמא זיכה את המערער מביצוע המעבירה של נהיגה על המדרכה והרשיעו ביתר העבירות שיוחסו לו בכתב האישום..

טענות הצדדים

9. לטענת המערער, שגה ביהמ"ש קמא עת מצא להרשיע אותו בעבירות הנלוות ולייחס לו אחריות לקרות התאונה, לאחר שמצא לזכותו מהעבירה העיקרית שעניינה נהיגה על מדרכה; קביעת בימ"ש קמא כי המערער נהג במהירות בלתי סבירה שאינה מתאימה לתנאי הדרך ובכך נהג ברשלנות הינה שגויה שכן מדובר במהירות סבירה המתאימה לתנאי הדרך; מעצם זיכוי מעבירת נהיגה על המדרכה עולה כי המערער למעשה נהג בנתיב הימני כפי שטען מלכתחילה; בהתאם לפסיקה, כתבי אישום מוגשים כנגד נהגים המעורבים בתאונות דרכים אשר יצאו או נכנסו מחנייתם ולא כנגד מי שנהג בנסיעה ישרה; גם אם ייקבע כי המערער נהג במהירות, אין בכך כדי ללמד על נהיגה רשלנית ובדין שהתקיים לא הוכחה נהיגה רשלנית מצד המערער.

10. מנגד, המשיבה בטעוניה סמכה על ניתוחו ומסקנותיו של ביהמ"ש קמא; כן הדגישה, כי בפועל עסקין בהשגות על קביעותיו העובדתיות של ביהמ"ש קמא, כאשר במקרה זה לא התגלתה כל טעות ולא נמצא טעם שיצדיק התערבותה של ערכאת הערעור.

דין והכרעה:

11. כפי שהקדמתי ביהמ"ש קמא עמד על כל העדויות וביניהן זו של נהג הרכב, וכך נכתב בהכרעת הדין: "הוא השיב כי התאונה התרחשה בתוך המעבר בין בניינים בין רח' העצמאות 84 ל-82, ממש על המדרכה עצמה. עוד הוא השיב כי האופנוע פגע ברכבו בדלת האחורית בצד ימין וגם השמשה נשברה" (פסק 10 להכרעת הדין). ביהמ"ש קמא גם הזכיר: "ואף ציין כי פנה ימינה במהירות של 0 קמ"ש ואף אחד לא היה ימינה ושמאלה (עמ' 9 לפרוטוקול, שורות 10-14). הוא השיב כי מרגע שפנה ימינה ועד החבטה עברה דקה (פס' 10 להכרעת הדין).

זו תמצית עדותו של נהג הרכב ובמרכזה התיאור כי התאונה התרחשה לאחר שפנה מהכביש, אף חלפה דקה, ובשלב בו הרכב נסע על המדרכה בכניסתו לחניון.

לצד נהג הרכב היה נוסע שאף הוא העיד ולעדו ביהמ"ש קמא התייחס בזו הלשון: "עוד הוא השיב כי התאונה התרחשה כשהיו בנסיעה לתוך החניון, כאשר הרכב היה על המדרכה, וכי האופנוע פגע בהם בצד ימין של הרכב, בדלת האחורית" (פס' 8 להכרעת הדין). כן ביהמ"ש קמא הזכיר אשר מסר עד זה: "כי התאונה הייתה על המדרכה וכי הנאשם עלה למדרכה והתנגש בהם" (פס' 9).

12. אלה הם הדברים שנהג הרכב והנוסע לידו מסרו בפני ביהמ"ש קמא ולפיהם, התאונה התרחשה בשלב בו הרכב כבר יצא מנתיב נסיעתו ועלה על המדרכה לקראת כניסתו לחניון. אחזור ואזכיר, כי בעיקר נוכח האימון שביהמ"ש קמא נתן בעדות נהג הרכב הוא מצא כי המערער גרם ברשלנותו לתאונה שעה שנהג ברכב בנתיב הימני אחרי הרכב, ולמרות שהבחין בו פונה ימינה לא האט את נסיעתו ובכך גרם להתרחשות התאונה - מסקנה שבעיניי הינה מוקשית ולא מצאתי לה אחיזה בעדויות ובראיות שהובאו בפני ביהמ"ש גם לא בזו של נהג הרכב, עליה סמך ביהמ"ש קמא.

ראשית, בהמ"ש קמא מצא כי נסיעת האופנוע על המדרכה, למרות עדות נהג הרכב, לא הוכחה.

שנית, אכן ביהמ"ש קמא הוא שהתרשם באופן חיובי מעדות נהג הרכב, אולם לא ניתן לקבוע עובדות נוכח התרשמות חיובית זו, שהעד לא אמר או כאלה שלא מתיישבות עם תכני עדותו. עד זה לא מסר כי התאונה התרחשה שעה שהיה עדיין בנתיב הימני, ועד זה העיד באופן מפורש כי התאונה התרחשה על המדרכה וכנראה משום שהמערער נהג ברכבו על מדרכה זו, כפי שגם הנוסע שלידו העיד -דברים שביהמ"ש קמא לא קיבל.

שלישית, אין זה הגיוני לדחות את גרעין ועיקרי העדות (והכוונה לעדות נהג הרכב והנוסע שלידו) ובאותה הנשימה לבסס אחריות המערער על עובדות שלא עולות מאותן העדויות, ורק משום האמירה הכללית כי עדים אלה הותירו רושם אמין.

13. לא הוכחה התשתית העובדתית שעמדה ביסוד מסקנתו של ביהמ"ש קמא לעניין התרשלות המערער. מי מהעדים, ובוודאי לא נהג הרכב, לא מסר גרסה המתקרבת לזו שביסוד ההרשעה. העובדות והתיאור שביהמ"ש קמא הסיק אין ביסודן תשתית ראייתית מספקת, וברור כי אינן עמדות בקנה אחד עם אותה עדות של נהג הרכב שעובדות אלו הוסקו ממנה. ניתן לקבל עדות כולה או חלקה, אך לא ניתן להתרשם בחיוב מעד ולסמוך על דברים שלא אמר.

14. אני ער להלכה המושרשת וידועה כי ערכאת הערעור ממעיטה בהתערבותה בממצאי מהימנות של הערכאה הדיונית. שכן, שאלת המהימנות מופקדת כולה בידי הערכאה הראשונה, אשר רואה ושומעת את העדים ומתרשמת מהם באורח ישיר ובלתי אמצעי. עם זאת, במקרים מיוחדים כן ניתן להתערב בממצאי עובדה כגון מקרים שבהם הגרסה העובדתית שאימצה הערכאה הדיונית אינה מתקבלת על הדעת, לוקה בחוסר הגיון, כזו שלא מתיישבת עם ראיות אחרות ובעלות משקל, ואף בקיומן של טעויות מהותיות בולטות לעין בהערכת מהימנות העדים ובקביעת ממצאי העובדה (ע"פ 2439/93 **זריאן נ' מדינת ישראל**, פסקה 12, (15.5.94) ע"פ 9180/16 **פרדי מליק נ' מדינת ישראל**, פס' 26 (16.11.17)).

כך היה בענייננו - הטעות הינה בולטת, וקביעת הממצאים העובדתיים לא מתיישבת גם לא עם העדויות עליהן סמך ביהמ"ש קמא.

15. ועוד, בסופו של דבר נראה כי הרשעת המערער התבססה על ראיות נסיבתיות, שכן אין עדות ישירה להתרחשות אותה הסיק ביהמ"ש קמא (פס' 39 להכרעת הדין). באם התאונה לא התרחשה על המדרכה, הרי סביר להניח כי ההתנגשות הייתה בכביש. הנזק שנגרם לאופנוע היה בחזית ואילו לרכב בדלת הימנית אחורית. היינו, נראה אפשרי כי האופנוע והרכב נסעו במקביל, האופנוע מימין והרכב משמאלו. תוך כדי נסיעה הרכב סטה ימינה כדי לפנות לחניון ובכך חסם את מסלול נסיעת האופנוע. זהו תרחיש אפשרי, סביר ומסתבר מכלל הראיות, ודי בו כדי להקים לפחות את הספק הסביר (ע"פ 9710/10 **משה הילל נ' מדינת ישראל**, פס' 59 (7.11.12); ע"פ 9372/03 **עמוס פון וייזל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(1) 745, 753-754 (2004)).

16. מעבר לדרוש אוסיף בתמצית, כי למעשה המערער הורשע באחריות לקרות התאונה על בסיס עובדות השונות מאלו שפורטו בכתב האישום. כקבוע בסע' 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, הדבר הינו אפשרי "**ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן**". מעיון בתיק קמא קיים ספק באם הזדמנות כזו ניתנה למערער ונראה כי הרשעתו על יסוד עובדות שונות הייתה מפתיעה (ע"פ 63/79 **עוזר נ' מדינת**

ישראל, פ"ד לג(3) 606 (1979).

17. ולסיום, לא מצאתי כל קשר או תרומה לעובדה שהאופנוע לא היה מבוטח וגם לא לכך שהמערער הסיע אחר על האופנוע לקרות התאונה. גם אם מעשים אלה אסורים עפ"י דין, הרי אין בינם לבין התרחשות התאונה והתרשלותו הנטענת של המערער ולא כלום. הם לא מחזקים ובוודאי לא מקימים את אחריות המערער להתנגשות בין האופנוע לרכב.

סוף דבר

18. מכל האמור לעיל, אני מקבל את הערעור ומזכה בזאת את הנאשם מכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

המזכירות תשלח פס"ד זה לצדדים

ניתן היום, י"ח כסלו תש"פ, 16 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.